

(Ἀχιν. Χρισ.) Τῆν. (Ἰστέρν.) γελέκ-κο Κύπρ. γελέκ-κον Κύπρ. (Μένουκ.) ζελέκο Φολέγ. κελέγο Πελοπν. (Στεμν.) ἑλέκο Κάλυμν. ἱλέκου Μακεδ. (Βογάτσ.) γελέκος ὁ, Κρήτ. γιλέκος Νάξ. (Γαλανᾶδ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yelek* = βραχὺς ἀχειρίδωτος ἐπενδύτης.

Ὁ τύπ. γιλέκι καὶ παρὰ Σομ. Ὁ τύπ. γελέκο καὶ ἐν ἐγγράφῳ τοῦ 1674 ἐκ Παξῶν, ἰδ. Γ.Πετροπ., Νοταρ. πράξ. Παξῶν, 82, 4 «ἕνα γελέκο μεταξένιο».

1) Βραχὺς τῶν χωρικῶν ἐπενδύτης ἄνευ χειρίδων, ὁ ὁποῖος περιβάλλει τὰ νῶτα μέχρι τῆς ὀσφύος, διασταυροῦται δὲ εἰς τὸ στῆθος καὶ κοσμεῖται ἐνίοτε διὰ κεντημάτων σύνθη. καὶ Πόντ. (Οἶν. Ὁφ. Τραπ.) : Παράγειλα ἔς τὸ γουδάρο τὸ Βλαχοθανάση, σὰ γατέβη, νὰ σοῦ φέρη ἕνα ζευγάρι γελέκια γιὰ νὰ φορῇς τὸ χειμῶνα Πελοπν. (Κορών.) Τὸν παλιὸ καιρὸ εἶχανε ἕνα τσαπράκι ἔς τὸ γελέκι τοὺς οἱ γυναῖκες καὶ ἐπιανε καὶ μέσα φαινότανε τὸ ὠραῖο κεντητὸ πουκάμισο (τσαπράκι=μικρὰ πόρπη, κοινῶς κόπιτσα) Πελοπν. (Κυνουρ.) Ἐπεκουμπάτσα τὸ γελέτῶ μ' (ἐξεκούμπωσα τὸ γελέκι μου) Ὁφ. Σαρακένιο γελέκο (μάλλινον γελέκι τῶν ἀνδρῶν) Πελοπν. (Οἶτυλ.) || Φρ. Τοῦ κόβω τὸ ἱλέκι (τοῦ ἀρνοῦμαί τι κατηγορηματικῶς) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Κομμένο τὸ ἱλέκι (ἐπὶ εἰλημμένης ἀποφάσεως) αὐτόθ. — Γ.Ξερόπ., Ἀφροδ., 68, Ἡ τιμὴ τοῦ ἀδελφ. 2, 101. Τέσσερα καὶ τέσσερα, κομμένο τὸ ἱλέκι (εἶναι τετελεσμένον τὸ γεγονὸς καὶ δὲν χωρεῖ συζήτησις) Νάξ. (Κωμιακ.) Τοῦ κόβου ἕνα γιλέκου (τὸν δέρνω) Στερελλ. (Ἀχιν.) Τό'κοψε γελέκι (ἔφυγε ταχέως. Συνών. φρ. ἔγινε λαγὸς-καπνός, τὸ 'κοψε λάσπη.) Ἡμερολ. Μεγάλ. Ἑλλάδ. 1927, 235. Ἐς τὸ γελέκι (νοεῖται εἶναι=εἶναι ἔτοιμος) αὐτόθ. Τοῦ κόβω γελέκι (τὸν κατηγορῶ) Λεξ. Δημητρ. Βγαίνω ἀπὸ ἱλεκιῶ ὅξω (ἐξέρχομαι φορῶν μόνον τὸ γελέκι) Νάξ. (Ἀπύρανθ.). Τὸν δύνω ἀπὸ ἱλεκιῶ (τὸν ἐνδύω, οἶονε γυμνὸν ὄντα) αὐτόθ. || Παροιμ. φρ. Σὰν ὁ Τοῦρκος τὸ γελέκι (ἐπὶ ἀπειροκάλων καὶ ρυπαρῶς ἐνδεδυμένων) I.Βενιζέλ., Παροιμ., 269, 26. Παροιμ. Τοῦ ῥ'λέξ'ἄς γυαλίζ' / τσ' ἢ τσοιλιά ἄς γουρτουλίζ' (ἐπὶ τῶν ἐνδεῶν, τῶν ἐνδιαφερομένων διὰ τὴν πολυτελεῖ ἐμφάνισιν εἰς βάρος τῆς συντηρήσεώς των) Λέσβ. || Ἀσμ.

Νά 'μουν εἰς τὸ γελέκισ-σου κουμπὴν ἀσημωμένο, μανδήλι Τσιλανιώτικο ἔς τὴ τσέπησ-σου βαρμένο Μεγίστ.

Βάρτε της τὸ ἐσλίκιν δης τὸ στενομανικᾶτον τζαὶ τὸ χρουσόγ-γελέτδιν δης τὸ ὁμορφοστηθάτον (ἐσλίκιν=βραχὺς γυναικεῖος χειριδωτὸς ἐπενδύτης) Κῶς.

Ὅλη μέρα σκάφτανε / τσαὶ τὴ νύχτα ράφτανε τ' ἀφειδικοῦ ποκάμισο / τσαὶ τῆς τσουρᾶς γελέτσι Πελοπν. (Μάν.)

Ἀπόξω ἀπ' τὸ πουκάμισο ἐβάλταν δὲ γιλέτσι τὸ βελουδένιο μὲ κουμπζὰ μβλεγμένα ἀπὸ μβρισίμι Ἀστυπ. — Ποίημ.

Τρεῖς μῆνους ἦταν ἄρρωστος, τρεῖς μῆνους κοιτασμένος.

Σάπηκαν τὰ γελέκια του, ἔρρεψε ἡ λεβεντιά του Κ.Κρυστάλλ., Ἔργα 2, 46. 2) Βραχὺς πεποικιλμένος διὰ κεντημάτων ἐπενδύτης πορπούμενος εἰς τὸ στῆθος, φέρων ὅπισθεν ἀπὸ τῆς θέσεως τῶν ὤμων κρεμαμένους χάριν κόσμου χειρίδας καὶ ἀποτελῶν ἐξάρτημα τῆς ἐθνικῆς ἐνδυμασίας κοιν. 3) Βραχὺ ἀχειρίδωτον ἱμάτιον τῆς κοινῆς ἐνδυμασίας, φερόμενον ἀμέσως ὑπὲρ τὸ ὑποκάμισον καὶ φέρον συνήθως τρία ἢ τέσσαρα θυλάκια κοιν. : Φορεῖ σακκάκι χωρὶς γελέκο. Θὰ ράψης τὸ κουστούμι μὲ γελέκο ἢ χωρὶς γελέκο; κοιν. Ἡρθι τοῦ π'δὶ, φόραγι κόκκ'νου γιλέξ' Ἀλόνν. Ἀπὸ τὰ γουναρικά φτειάναμε γελέκια γιὰ τοὺς κυ-

νηγοὺς Ἀθῆν. Φόρα τὸ γιλέκι σου, μὴ βουδιδίσης Πελοπν. (Γαργαλ.) 4) Ἀνδρικός ἐπενδύτης ἐξ ὑφάσματος εὐτελοῦς ποιότητος Σίκιν. 5) Γυναικεῖον βραχὺ χειριδωτὸν ἐνδυμα Κῶς. 6) Μέλαν ἐξωτερικὸν μάλλινον φόρεμα ἄνευ χειρίδων, διῆκον μέχρι τῶν γονάτων Πελοπν. (Οἶν.)

γελεκίτσα ἡ, Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γελέκι καὶ τῆς ὑποκορ. καταλήξεως -ίτσα. Τὸ βραχύτερον τοῦ δέοντος γελέκι 1, ὁ ἰδ.

γελεκόπον τό, Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γελέκι καὶ τῆς ὑποκορ. καταλήξεως -πον, παρὰ τὴν -πουλο, δι' ἣν ἰδ. -πούλα.

Γελεκίτσα, ὁ ἰδ.

γελεκούδι τό, ἀμάρτ. γελεκούιν Κύπρ. (Μένουκ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γελέκι καὶ τῆς ὑποκορ. καταλήξεως -ούδι. Τὸ ἐσωτερικὸν τῶν γυναικῶν βραχὺ ἀχειρίδωτον ἐνδυμα, τὸ ἄλλως λεγόμενον μποῦστος.

γελεκωτὸς ἐπίθ. ἀμάρτ. Οὐδ. ἱλικουτὸ Μακεδ. (Βλάστ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γελέκι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ωτός. Τὸ οὐδ. ὡς οὐσ., γελέκι 1, ὁ ἰδ.

γελέρμασιν τό, Κύπρ. ἑλέρμασιν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yelermasi* = γεώμηλον.

Τὸ φυτὸν ἡλίανθος ὁ κονδυλόρριζος (*helianthus tuberosus*) τῆς οἰκογενείας τῶν συνθέτων (*compositae*), τῆς τάξεως τῶν καμπανουλωδῶν (*campanulales*), τὸ κοινῶς λεγόμενον *κολοκάσι*. Συνών. *κολοκασούδι*, *μυρμηρινιά*, *πορτοκαλάσι*.

γέλιο τό, κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ.) Καππ. (Ἀνακ.) γέλιον βόρ. ἰδιώμ. γέλ-λιο Κάλυμν. Κῶς Μεγίστ. Τῆλ. γέλ-λιον Λυκ. (Λιβύσσ.) γέγιο Ἀπουλ. (Καλημ.) Σίφν. γέιο Κρήτ. (Λάκκ.) γέλτισο Ἀστυπ. γέλιο Ἀπουλ. γέλο Ἀπουλ. (Τσολλῖν.) γέλο Ἀπουλ. (Μαρτ.) ἔλιο Κάλυμν. Κάρπ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γέλ-λιν Λυκ. (Λιβύσσ.) γέλι Ἀπουλ. (Καλημ.) Εὐβ. (Βρύσ.) Κρήτ. Τσακων. (Μέλαν. Πραστ.) γέλ' Ἡπ. (Ἰωάνν.) γέλι Ἀπουλ. γέλιος Κύπρ. Πληθ. θηλ. γελιές Καππ. (Ἀνακ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γελῶ. Διὰ τὸν σχηματισμὸν ἰδ. Γ.Χατζιδ., MNE 2, 66 καὶ Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανεπ. 7 (1911), 68. Παρ' Ἡσυχ. τύπ. γέλιον ἐν γλώσσῃ «γέλων γέλωτα (ἢ γέλιον)», Πβ. καὶ Λέοντ. Γραμματ., Χρονογρ., 351, 3 «μυθολόγος τις γέλια ἀγαπῶν καὶ παιχνίδια». Ὁ τύπ. γέλι καὶ Βυζαντ. Ἰδ. Ν.Πολίτ., Παροιμ. 1, 26 «ξένος πόνος, ὄλον γέλι». Ὁ τύπ. γελιές πιθανῶς κατὰ τὸ χαρές. Διὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ γένους ἰδ. Γ.Χατζιδ., MNE 2, 52.

1) Ὁ γέλως κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ. Μαρτ. Τσολλῖν.) Καππ. (Ἀνακ.) Τσακων. (Μέλαν. Πραστ.) : Ἀνάλατο - ἀνοιχτόκαρδο - ἄνοστο - δυνατὸ - κρύο - κρυφὸ - νευρικὸ - πειραχτικὸ - πνιχτὸ - σιγανὸ - τρανταχτὸ - ψεύτικον γέλιο κοιν. Ἀνάλατον-γέλ-λιον Λυκ. (Λιβύσσ.) Ζουρλό γέλιον Ἡπ. Κρύο ἔλιο Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Εἰδά' ῥοξη τοῦ ἑλίου 'τον εὐτή; (τί ὀρεξιν ποὺ ἔχεις νὰ γελᾷς;) αὐτόθ. Ἡ γειτόνισσα μὲ γέλτσα τσαὶ χαρές λέει ἔς τὴ βασιλίτσα Ἀστυπ. Ὁ 'σ' 'αοῦ μι τσί γέλι ἐν' ἔγκι; (δὲν μοῦ λέγεις τί γέλιο εἶναι αὐτό;) Πραστ. Δὲ μ' ἀρέσει τὸ γέλι της Εὐβ. (Βρύσ.) Εἴχαμε γέλια καὶ χαρές Πελοπν. (Ἀρκαδ.) || Φρ. Εἶναι γιὰ γέλια (ἐπὶ γελοίων πραγμάτων) κοιν. Ἐγκει ἔγι γιὰ γέλια (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Πραστ. Εἶναι ν-δοῦ γελ-λιού (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Τῆλ. Ἐσκασα - ἔσπασα - λύ-

